

Osaamisen kärkihanke

1.6.2021

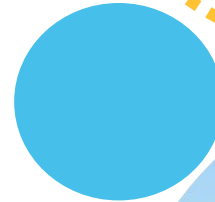

Yhdeksi kärkihankkeeksi

- Turun kaupungin kärkihankkeet kuten keskustan kehittäminen, tiedepuisto ja Smart and Wise ovat luonteeltaan varsin konkreettisia ja aineellisia kärkihankkeita. Osaaminen on luonteeltaan toisenlainen, koska se on pääasiassa aineeton kärkihanke. Osaaminen sivuaa joiltakin osin tiedepuiston kehittämisen ja Smart and Wise-hankekokonaisuuden tavoitteita. Lisäksi vastaa osaltaan kaupunkistrategian tavoitteeseen ”Kaupungin elinkeinorakenne on monipuolinen ja työllisyystilanne hyvä”.

Osaamisen visio ulottuu vuoteen 2040

- Syksyllä 2019 Turun kaupunki käynnisti laaja-alaisen ja pitkälle tulevaisuuteen katsovan visiotyön, joka jatkui syksyyn 2020. Osaamisen visiotyön tarkoituksena on vahvistaa turkulaisten osaamista, houkutellessa uusia osaajia Turkuun, sekä paremmin tunnistaa kaikkea sitä osaamista, mitä turkulaisilla on. Tulevaisuuteen suuntautunut visio ohjaa myös koulutuksen kehittämistä ja kokonaisvaltaisen vision on tarkoitus olla kaupunkikehitystyön kaltainen ja kehittää alueen osaamista ja hyvinvointia sekä henkistä pääomaa. Visioprosessi katsoo vuoteen 2040 asti: millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan? Turku on ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka miettii tässä mittakaavassa tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Myös opetus- ja kulttuuriministeriö on laatinut koulutuspoliittisen selonteon vuoteen 2040 asti

Osaaminen luo työllisyyttä

- Perusasteen koulutuksen saaneilla on suurin työttömyys, joten koulutustausta vaikuttaa merkittävästi työllisyyteen ja työttömyyteen. Vähemmän opiskelleilla työttömyys on yleisempää kuin pidempään opiskelleilla. Korkea-asteen koulutuksen saaneiden työttömyysaste oli vuonna 2017 6 %, kun taas perusasteen koulutuksen saaneiden työttömyysaste oli 23 %.
- Työttömyys vaikuttaa haitallisesti sekä terveyteen että hyvinvointiin. Tämä liittyy erityisesti pitkäaikaistyöttömyyteen. Selkein vaikutus työttömyydellä on henkilön toimeentuloon, ja pitkittyessään työttömyys lisää riskiä köyhyyteen.

Osaaminen luo hyvinvointia

- Työttömät ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Työttömyys pitkään jatkuessaan aiheuttaa työkyvyttömyyttä, syrjäytymistä ja terveydellisiä ongelmia. Toistuva ja pitkittyvä työttömyys alentaa työkykyä. Työttömyydestä seuraa taloudellisia menetyksiä, köyhyyttä ja huono-osaisuutta.
- Osalla työttömistä on takana vakaa työura, osa on ollut välillä töissä ja osa koko elämänsä työelämän ulkopuolella. Työkykyyn liittyvien ongelmien lisäksi työttömyyden taustalla on osaamisvajetta. Osaamisen tunnistaminen ja yritysten työvoimatarpeen tunnistaminen yhdessä auttavat luomaan sellaista osaamista, joka auttaa työllistymään ja samalla vahvistaa alueen elinvoimaisuutta.

Osaaminen luo hyvinvointia

- Työttömät voivat keskimäärin huonommin ja ovat sairaampia kuin työlliset. Toisaalta huono terveys ja varsinkin mielenterveysongelmat ovat yhteydessä korkeampaan työttömyysriskiin ja pidempään työttömyyden keston. Työttömyys siis voi johtaa huonoon terveyteen, mutta myös huono terveys voi johtaa korkeampaan työttömyysriskiin. Toistuva ja pitkittyvä työttömyys alentaa työkykyä ja lisää kuolleisuutta. Vakavimmillaan työttömyys näyttäytyy suurina kuolleisuuseroina työttömien ja työllisten välillä.
- Elintaso on tärkeimpiä elinikää selittäviä tekijöitä. Köyhät elävät vuosia tai vuosikymmeniä vähemmän kuin varakkaammat. Tähän seikkaan liittyy muun muassa koulutus, asuinolot, elintavat ja työn vaarallisuus. Koulutus- ja ammattiasema vaikuttaa elinikään niin, että hyvin toimeentuleva ja korkeasti koulutettu elää terveemmin ja pidempään kuin alemman koulutuksen saanut ja huonossa asemassa oleva. Tämä näyttäisi koskevan sekä miehiä että naisia.

Osaaminen ratkaisee paljon

- Osaaminen on Turun -kuten koko Suomen- kilpailukyvyyn ehkä kaikkein kriittisin osatekijä
- Huippuosaamisen vaatimus ei koske vain korkeakoulutasoa vaan kaikkia koulutusasteita ja se läpileikkaa kaikkia tuotannon ja palvelujen toimialoja.
- Samalla kun Turku kehittyy vetovoimaisena, laadukkaana, toimivana ja kestäväenä kaupunkiympäristönä, kaupungin tulee kasvattaa yhtä määrätietoisesti myös henkistä pääomaansa

Visio

Laajan valmistelutyön jälkeen visioksi valikoitui seuraava:

”Vuonna 2040 vetovoimainen ja monimuotoinen Turku on globaali edelläkävijä oppimis- ja osaamisympäristönä. Kaupunki tarjoaa erinomaiset puitteet monialaiseen osaamisten uudistamiseen ja niiden kestävään hyödyntämiseen.”

Laadun ja monipuolisen kasvatuksen ja opetuksen turvaaminen varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen.

Keskeiset kärjet

- Eriytymisen vähentäminen alueellisesti, etnisesti, sukupuolten välillä ja kaikissa ikäryhmissä (jatkuva oppiminen).
- Kotimaisten kielten osaamisen varmistaminen kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi sekä kotoperäisen että maahanmuuttajaväestön osalta.
- Englanninkielisen kasvatuksen ja opetuksen lisääminen
- Digitaalisen opetuksen kehittäminen
- Turku on kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimainen korkeakoulu kaupunki

Osaaminen luo merkityksellistä arkea ja elämän laatua kaupunkilaisille

Turkulaisten osaamisen vahvistaminen, uusien osaajien houkuttelu Turkuun, sekä kaikkien turkulaisten kaiken osaamisen parempi tunnistaminen

2021:
Osaamisen visio 2040

monikulttuurisuus,
polarisaatio,
digitalisaatio

Osaamisen vahvistaminen ikäryhmittäin:

Lapset

Nuoret

Nuoret aikuiset "opiskelijat"

Aikuiset

Ikäihmiset

Monet oppimisympäristöt

Terveelliset ja turvalliset koulutilat

Digitaaliset toimintaympäristöt

Työelämässä tapahtuva oppiminen

Kasvatus ja opetus kohtaa kaikki:

Digitaidot

Kotoutuminen

Jatkuva oppiminen

Kehittyvä kumppanuus ja verkostot

Monitoimijuus

Kolmas sektori

Muut oppilaitokset

Elinkeinoelämä

Lupauksen tarkastelupiste

2029

Visio:

"Vuonna 2040 vetovoimainen ja monimuotoinen Turku on globaali edelläkävijä oppimis- ja osaamisympäristönä. Kaupunki tarjoaa erinomaiset puitteet monialaiseen osaamisten uudistamiseen ja niiden kestävään hyödyntämiseen."

Osaaminen tuo elinvoimaa ja vetoa kaupunkiin

1.

Eriytymisen vähentäminen alueellisesti, etnisesti, sukupuolten välillä ja kaikissa ikäryhmissä (jatkuva oppiminen).

Eriytymisen vähentäminen

Turussa eriytyminen näkyy eri tavoin:

- Itä-Turun alueilla asuu suhteellisen paljon maahanmuuttajia ja kaupungin etelä- ja pohjoisosissa todella vähän (alueellinen ja etninen eriytyminen).
- Lukiolaisista 63 % on tyttöjä (sukupuoleen perustuva eriytyminen). Myös ammatillisessa koulutuksessa on vahvaa sukupuoleen perustuvaa eriytymistä.
- Lukiolaisista 95 % on äidinkieleltään suomen tai ruotsinkielisiä. Peruskoululaisista 82%.
- Ikääntyneistä osalla on hyvät ja osalla huonot digitaidot.

Resurssitarve

- Kaupunki on koko 2000-luvun toteuttanut positiivisen diskriminaation periaatetta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut rahaa vuodesta 2011 lähtien ensiksi perusopetukseen ja myöhemmin myös varhaiskasvatukseen.
- Taloudellisten resurssien lisäksi tarvitaan myös ajattelutavan avartumista ja ennakkoluulotonta asioiden kohtaamista.
- Tutustuminen eriytymisen tilanteeseen muissa Pohjoismaissa.
- Eriytymisen kehityksen ehkäisyn toimintamallin kokoaminen, seurantatiedon kokoaminen

2.

Kotimaisten kielten ja lukutaidon osaamisen varmistaminen kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi sekä kotoperäisen että maahanmuuttajaväestön osalta.

Lapset ja nuoret

- Perheissä, joissa kotikielenä on muu kuin jompikumpi kotimainen kieli, tulisi ohjata lapsia varhaiskasvatuksen piiriin viimeistään kolmevuotiaana. Vain tällä tavoin voidaan turvata riittävä suomen tai ruotsin kielen taito myöhemmin koulutuksen eri portailla.
- Myös muilla kuin maahanmuuttajataustaisilla lapsilla on usein kielenkehityksen viiveitä ja muita kielen kehityksen häiriöitä, joiden kielteisiä vaikutuksia voitaisiin ennalta ehkäistä, mikäli niihin voitaisiin puuttua jo varhain varhaiskasvatuksessa.
- Riittävä kielitaito varmistaa mahdollisuuden menestyä myös lukio- ja korkeakouluopinnoissa.
- Liian harvalla peruskoulun päättävällä on riittävä lukutaito toisen asteen opinnoista selviämiseen ja osallistumiseen aktiivisesti ympäröivässä yhteiskunnassa.

Aikuiset

- Työperäisen maahanmuuton merkitys kasvaa eikä maahanmuuttajilla yleensä ole kotimaisten kielten taitoa. Työllistymisen parantamiseksi kotimaisten kielten taitoa tulee parantaa useimmissa ammateissa. Pelkällä englannilla ei yleensä pärjää eikä kotoudu.

Resurssitarve

- S2-opetuksen kehittäminen kaikilla kouluasteilla, ml. aikuisopetusten opetuksen
- Lukukoordinaattorin työnkuvan luominen opetus- ja kasvatushenkilökunnan lukemaan kannustavan työn tueksi
- Kirjastojen ja varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön kehittäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen

3.

Englanninkielisen kasvatuksen ja opetuksen lisääminen

Opiskelu englanniksi toisella asteella

Turussa on tarve kehittää ja tukea vieraskielisten opiskelijoiden hakeutumista toisen asteen opintoihin. Tämän vuoksi on myös kehitettävä englanninkielisen opetuksen toteutusta.

- Turun seutu sai muuttovoittoa maahanmuuttajista kaikissa ikäryhmissä vuosina 2010-2018.
- Turun seutu saa määrällisesti eniten muuttovoittoa 25-34-vuotiaista maahanmuuttajista. Yli kolmasosa seudun kansainvälisen muuttoliikkeen muuttovoitosta tulee em. ikäryhmästä, jossa on eniten työmarkkina-asemaltaan työllisiä, mutta myös paljon työttömiä ja opiskelijoita.
- Osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi ja erityisesti pitämiseksi (pitovoima) Turussa edellyttää englanninkielisen opetuksen kehittämistä myös toisella asteella. IB-lukio ei ole ratkaisuna riittävä.
- Englannin kielisestä opetuksesta huolimatta kotimaisten kielten osaaminen on varmistettava.

Resurssitarve

- Englanninkielisen lukio- ja ammatillisen koulutuksen käynnistäminen Turussa (suunnittelu-, henkilöstö-, tilaresurssit)

4.

Digitaalisen opetuksen kehittäminen

Digitaalisuus uudistaa opetuspalveluita

- Digitaalisuus tuo uusia oppimisympäristöjä paikallisesti, alueellisesti ja kansainvälisesti.
- Uudet digitaaliset ympäristöt, innovaatiot ja pelillisuus (lisätty todellisuus jne.) tuovat lisäarvoa ja palvelevat opetuksen saavutettavuutta ja syvyyttä.
- Digitaalisia opetuspalveluita osataan käyttää ja hyödyntää toimijakentällä ja kohderyhmittäin.
- Digitaalisuus mahdollistaa myös ryhmätoimintaa ja kohtaamista tarvitseville. Digitaalisuuden kautta voidaan jakaa erityisempiäkin oppimissisältöjä.
- Digi tuo nähtäville luontokohteet, nähtävyydet, taide- ja kulttuurilaitokset niille, jotka eivät pääse niiden luo.
- Digitaalisuus mahdollistaa aikaan ja paikkaan sitomattoman oppimisen.
- Digitaaliset alustat mahdollistavat kansallisen yhteistyön mm. eVaka- ja DigiOne-hankkeessa.

5.

- Turku on kansallisesti ja kansainvälisesti veto- ja pitovoimainen korkeakoulukaupunki

Turku on kansallisesti ja kansainvälisesti veto- ja pitovoimainen korkeakoulukaupunki

- Turun vetovoimaisuuden kehittäminen opiskelijoihin nähden. Panostaminen korkeakoulujen kampusalueisiin niin Kupittaaalla kuin Turun vanhakaupunki-alueella, tekemällä alueista puoleensa vetäviä ja viihtyisämpiä tulevaisuuden käyttäjiä varten. Strateginen panostus koulutus ja tutkimus ympäristöihin auttaisi myös Turun vetovoiman nostamisessa. Kaupungin tekeminen tulisi saada mahdollisimman näkyvästi kiinnostavaksi opiskelijoille sekä Suomesta että ulkomailta. Tavoitteena saada Turku muita suomalaisia kasvukeskuksia kiinnostavammaksi opiskelualueeksi.
- Turun korkeakoulut haluavat voimakkaasti kansainvälistyä ja tämä tarkoittaa vaihto-opiskelijoiden ja kansainvälisen henkilökunnan määrän kasvattamista. Kansainvälistymistavoitteiden saavuttamiseksi korkeakoulut tarvitsevat Turun kaupungin panostusta muun muassa monipuolistaa kulttuuria ja osaavan työvoiman saatavuutta sekä toimivien asumisratkaisujen jatkuvaa kehittämistä keskustan ja korkeakoulujen välittömässä läheisyydessä. Sekä tutkinto- että vaihto-opiskelijoiden asuminen on tällä hetkellä merkittävä pullonkaula korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä ja siihen tarvitaan kaupungin vahvaa panostusta.

Turku on kansallisesti ja kansainvälisesti veto- ja pitovoimainen korkeakoulukaupunki

- Turun kansainvälisen veto- ja pitovoiman edistämiseksi korkeakoulut toivovat myös kansainvälisen koulun toiminnan laajentamista, kehittämistä ja saavutettavuuden parantamista.
- Turun kolme kampusverkostoa: Tech Campus, Health Campus ja viimeisimpänä Culture Campus tarvitsevat kaikki kaupungin tukea. Tämän tyyppinen yhteistyö korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten ja kaupungin välillä on aivan uniikki tapa toimia koko Suomessa ja tästä hyötyvät myös kaupungin asukkaat. Esimerkiksi vasta toimintansa aloittaneen Culture Campuksen kautta korkeakoulut voisivat tehdä laajempaa yhteistyötä kaupungin kulttuuritoiminnan kanssa, koko kulttuurikentän kehittämiseksi.
- Pelkästään ”Tiedepuistoon” satsaaminen ei riitä, ei määrällisesti eikä monimuotoisen tutkimuksen osalta: 1) Yhteistyön lisääminen II asteen ja korkeakoulujen välillä. Keskiössä ristiin- ja yhteisopiskelu, paikalliset opintopolut sekä tilojen ja laitteiden yhteiskäyttö. 2) Kaupungin oman tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K, osaaminen) tekeminen yhteistyössä paikallisten korkeakoulujen kanssa.

Osaamisen visio kohderyhmittäin

	Lapset ja lapsiperheet	Koululaiset ja opiskelijat	Nuoret aikuiset (korkeakouluopiskelijat)	Työikäiset	Ikäihmiset
Ajatuksia tavoitetilaksi:	Eriytymiskehityksen pysäyttäminen, varhaiskasvatuksessa aloittaminen viimeistään 3-vuotiaana,	Tulevaisuuden taitojen hallinta (engl. 21st century skills): luovuus ja innovaatio lukutaito, kriittinen ajattelu, oppimaan oppiminen ja metakognitiiviset taidot informaatiolukutaito Tietotekniset taidot kansalaistaidot kulttuuritietoisuus ja sosiaalinen vastuu	Pitovoiman kasvattaminen: jo opiskelemaan tulleiden pysyminen seudulla, osaamispotentiaalin täysi hyödyntäminen, yhteistyön tiivistäminen korkeakoulujen välillä ja kasvatus- ja opetus kanssa, uusien opintoväylien käynnistäminen	Osaavana työvoiman saanti Turkuun, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, kotouttamisen tukeminen	Digitaitojen vahvistaminen, olemassa olevaan yhteisöön kuuluminen ja osallisuuden vahvistaminen
Tunnistettuja haasteita: (mielen voimavarat, ikäraken nemuutos, tasapuolinen aluekehitys, yksinäisyys)	Alueellinen eriytyminen, lukutaidon heikkeneminen, kotimaisen kielen (suomen tai ruotsin) taidottomuus	Eriarvoistuminen, lukuta idottomuus, kiusaaminen, turvalliset aikuiset puuttuvat, ostrakismi, merkityksettömyys, Englanninkielisten opiskelumahdollisuuksi en puuttuminen	Eriarvoistuminen, sosiaal inen syrjäytyminen yhteiskunnasta, näköalattomuus, mielenterveyden haasteet	Eriarvoistuminen, yksinäisyys, työ- ja toimintakyky, mielenterveyden haasteet, merkityksellisyysden tunne	Yksinäisyys, toimintakyky, mielen hyvinvointi, puutteelliset nyky-yhteiskunnan vaatimat taidot (esim. digi- ja sometaidot)
Toimijat/	neuvola, sosiaalityö, varhaiskasvatus, ääriestöt	Kasvatus- ja opetustoimi, nuorisotyö, ääriestöt	Alueen korkeakoulut, elinkeinoelämä,	työllisyyspalvelut, elinkeinoelämä, kotoutumispalvelut	järjestöt., vapaa-aika, vapaa sivistystyö

Kiitos!